

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 8. szám.

Hétfő, január 12.

Bevándorlási törvény.

Budapest, január 11.

Évek hosszú sora bizonyítja, hogy erőnk minden tekintetben elégtelenek arra, hogy egy csapásra vihessük keresztül a közigazgatási reform nagy művét, melyre oly égető szükségünk van. Valamely ország közigazgatása oly bonyolódott gépezet, oly sok ágból áll, hogy államférfiaink egyike sem volt képes teljes sikert biztosító tervezetet alkotni és a nyilvános birálat elé terjeszteni. Hosszu időn át folyt a vita, vajjon a municipálistizmusban, avagy az állami közigazgatásban kell-e keresni boldogulá-sunkat. Csak lassanként ismertük fel, hogy az állam mégis alkalmasabb a korszerű közigazgatásra, mint a vármegye. De ezzel még nem sokat nyertünk, mert maga a reform alig mozdult helyéről. Tisza Kálmán is tett egy kísérletet a közigazgatási reform terén, midőn a közigazgatási bizottságokat alkotta, melyek csak korlátozott mértékben feleltek meg. Főhasznuk talán az volt, hogy közvetlen érintkezést létesítettek a törvény-hatósági és az állami tisztviselők közt.

Csak Széll Kálmán részére maradt fenttarva, hogy ugyszólván Kolumbus tojását találja meg. Fényesen világító szel-leme megértette vele, hogy amit nem lehet egy vonással létesíteni, nem lehetne-e részekre bontva megcsinálni? Hisz a leg-nagyobb monumentális épületeket sem emelik fel egyszerre, hanem követ köre raknak, míg az egész tető alá hozhatják. Csak egységes tervet kell készíteni az építés megkezdése előtt és a részletmunkák-nál a terv szerint kell eljárni, hogy végre az egész mű az eredeti szándék szerint készüljön el. Bizonytal nem tévedünk, midőn Széll Kálmán ama megmásíthatlan elhatározásának, hogy a belügyi tárcát semmi körülmények közt sem engedi át másnak, okát épen abban a szándékában

keressük, hogy a közigazgatási reform az ő terve, az ő intenciói szerint létesüljön.

Első épületeknek a közigazgatási tanfolyamok felállítását tekinthetjük, melyek hivatala vannak, hogy jobb közigazgatási személyzetet neveljenek, főleg a közigaz-gatás legalsóbb fokai számára. Az alap-gondolat ez intézmény alkotása körül fe-llette szerencsés volt. Ha a közigazgatás a legalsó fokon hiányos, a hiányok felhu-zódnak a legmagasabb hivatalokig; de ha jó, akkor egyszerűvé teszi a további el-járást. Az elhagyott gyermekekről való gon-doskodás és a bába-képző tanfolyamok fel-állításuk voltak a következő épületek, míg a vármegyék pénzügyi szolgálatának és számvitelének államosítása már valóságos sarok-kövek az épületben.

Legújabb időben pedig a ki- és be-vándorlásról szóló törvényjavaslatokat ter-jesztette be Széll Kálmán, mint belügy-miniszter, mely javaslatok igen erősen érintik a belső közigazgatást, nevezetesen a bevándorlásról szóló törvény, mely ép most van tárgyalás alatt a képviselőház-ban. E törvénybe sok oly terhes, rendőri természetű intézkedést kellett felvenni, me-lyeket nem lehet összeegyeztetni a fékte-len szabadsággal. De ha azt a kérdést állítjuk magunk elé, hogy mit akarunk inkább: a korlátlan szabadságot minden tövisével és tüskéivel, avagy a renddel párosult szabadságot, mely mellett az állam és társadalom nagy érdekei megóvatnak a károsodástól, — nem lehet nehéz a döntés.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház legközelebbi munkarendje a következő: A Ház mindenekelőtt a cukorjavaslatokat intézi el, miután ezeknek elintézése határidőhöz van kötve. Ezek után a katonai javaslatok kerülnek sorra, amelyeknek tárgyalása után következik az a javaslatok amelyek részben tárgyalásra készek, részben pedig most vannak a különböző bizott-ságok előtt.

A titeli választás. A képviselőház állandó igazoló-bizottsága szombaton Szentiványi Árpád elnöke alatt ülést tartott, amelyen Belitska Béni előadó ismertette a legutóbb megejtett titeli választást. A benyújtott megbí-zólevelet a bizottság rendben találta s ennek alap-ján Jovanovics István megválasztott képví-selőt a harminc nap fentartásával igazolta.

A torontáli vöröskereszt közgyűlése.

— január 12.

Az országos vöröskereszt-egylet torontál-megyei választmányja, mint Steinitzer Géza központi megbízott közli, a folyó hó 18-án d. e. 12 órakor a megyei székház főispáni kistermében közgyűlést tart, melyre a választmány mélyen tisz-telt tagjait oly kéréssel hívja meg, hogy az elinté-zendő ügyek kiváló fontosságára való tekintettel lehetőleg teljes számban megjelenjen szíveskedjenek.

N a p i r e n d:

1. Rónay Jenő és Rónay Jenőné ő Méltó-ságaik elnöki, illetve társelnöki állásairól való lemondásának bejelentése.
 2. Elnök és társelnök választása.
 3. A választmánynak választás utján újból való megalakítása.
 4. A választmányi gondnok, pénztárnok, titkárnak és számvizsgáló-bizottságnak megválasz-tása.
 5. Az elnöki ügyek vezetésével a központ részéről ideiglenesen megbízott által tett intéz-keések felülbírása.
 6. A számadások előterjesztése és a fel-mentvény iránti határozás.
 7. Folyó tárgyak és esetleges indítványok.
- Ugyancsak 18-ikán délelőtt fél 12 órakor tartja közgyűlést az országos vöröskereszt-egylet nagybeeskereki fiókegylete is a megyei székház főispáni kistermében, amelyre a fiókegylet tagjai-nak megjelenését szintén nagyobb számban kéri a központi megbízott.

N a p i r e n d:

1. Rónay Jenő és Rónay Jenőné ő Méltó-ságaik elnöki, illetve társelnöki állásairól való lemondásának bejelentése.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A nőgyűlölő.

I.

A kávé terefereén Lemaud asszony volt a világ középpontja. Volt hála Istennek elég jókora nyelve, de ha egy tucat lett volna belőle neki, akkor sem lett volna képes egyszerre felelni a viharoktól túló kérdésekre.

— Hát biztos? Egészen biztos?

— És mikor érkezik meg?

— Nem mese az egész?

— Nem az urak találták ki?

— Tényleg csinos ember?

— De hát teljesen magának él?

— Látogatásokat sem fog tenni?

— Hát a hivatal után mindig otthon fog ülni?

— Nem fogja halálra unni magát?

A kérdéseknek ez elől az árja elől rendes szervezett ember hanyatt-homlok menekülni igyekszik, ellenben Lemaudné, a kisvárosi posta-főnök edzett nyelvű és hangu felesége lihegett a boldogságtól, hogy a világhírességre kérdésekre ő adhatja meg a feleletet:

— Egész biztosan jó két nap múlva, a szomszédos Halorsból helyezte ide át az állam. Komoly valóság ez. Ugy beszélük, hogy veszedelmes jökepű ur, aki Halorsban kizárólag magának élt a hivatalán kívül, soha semmiféle meg-hívást el nem fogadott.

— És most következett a kérdések kérdése: — Vajjon Emile Bénille, az új postai tiszt-viselő minden különös ok nélkül, egyszerűen egyéni szeszélyből él-e ilyen életet, avagy igaz-e, hogy valóban nőgyűlölő?

Lemaudné szinte megsértődött erre a kér-désre.

— Hát honnan találta volna ki a férjem? — mondta. Ő csak tudja, pontos adatokkal szolgált neki halorsi kollégája, a postafőnök. Ki tudna más itt biztosabban mondani, mint a férjem?

Az asszonyseregnek erre csakugyan nem volt érve, mert az valóban természetes, hogy a hivatalfőnök teljesen informáltatja magát az új alantásáról.

— És annyi romantikus fátvolt még nem szót-tek a világ regényírói hőseinek a feje köré, mint amekkorába Emile Bénille személyét burkolták a kávézó nének.

— Biztos csalódott szerelmes.

— Az bizonyos, hogy nem mindennapi ember.

— Isten tudja, micsoda tragédián ment ke-resztül és e miatt lett így zord a lelke.

— Amily érthetetlen, annyira megkapó, hogy valaki a hivatásán kívül semmit a külvilág-gal ne törődjék.

— Szegény, biztosan a szívének a mártirja.

— Egyetlen kis hölgy akadt, a városi pénz-tárosnak a felesége, aki kételkedő gondolatot mert kimondani:

— Hátha talán csak érdekessé akarja ma-gát tenni? . . .

— Szegény nőcske világeletében még sem-mit sem bánt úgy meg, mint, hogy ez a kétség merte megszállni a szívet. Tizennygy asszonyi nyelv szikrázott egyszerre körülötte:

— Lelkecském, maga nemcsak az éveire fiatal, hanem az eszére is! Hát hogy a kőbe tetszeleghet magának valaki ebben a szerepben évekig?

Lemaudné diadalmasan helyeselt:

— Ugy van! Halorsban hat évig volt posta-

tiszt — fordult oda a kételkedni mert városi pénz-tárosnéhoz. Deval asszonyhoz. — Azt már csak nem hiszi lelkecském, hogy pusztán érdek-lődés keletéből valaki teljes hat esztendőig re-metéskedjék.

Deval asszonyt, egy egyébként vérszegény külsejű nőt, egyszerre megszállta az ellenkezés szelleme:

— Azt én sem hiszem, hogy hat évig pó-zolt, de . . .

— Micsoda „de”? — zugta egy viharzó skála.

— Amaz, a vézna, rut kisasszony, szinte ked-vessé vált ebben az ellenkezésben, hogy talpon mert állni annyi morajló amazon között.

— Hiába támadnak rám — mondta elszán-tan. Nem Lemaud szavahihetőségében kételkedem én, de nem veszem azért késpéznem mégsem ezt a nagy nőgyűlöletet.

Lemaudné szeme véstjósloán kezdett villogni:

— Ez két ellentétes mondat — szólta. Az uram nem szokott hazudni, tehát amit Emile Bénille-riől beszélt, az igaz.

— Bocsnat, ez nem így van — felelte amaz. Mert lehetséges, hogy ezt az érdekes kődöt Bénille ur maga vonta a személye köré és egy-szerűen ő híreszteli önmagáról, hogy nőgyűlölő.

Lemaudné arcára kiült a győzelem mosolya:

— Maga kis értelmetlen. Hát nem megmond-tam, hogy a férjem a halorsi postafőnökkel beszélt?

A vérszegény arcú asszonyka nem adta meg magát, sőt most már dac ugrált az ajkáról:

— Nos: majd meglátjuk, kinek van igaza. Az az ur holnapután érkezik meg. Rajta lesznek, hogy a férjem az első napokban megismerked-jék vele és rövidesen meghívja hozzánk. Most

A „Hivatalos Melléklet“ 5-ik számával.

2. Elnök és társelnök választása.
3. A főkegyeleti választmányok választás utján újból való megalakítása.
4. A főkegyeleti pénztárnok, titkár és számvizsgáló-bizottság megválasztása.
5. A számadások előterjesztése és a felmentvény iránt való határozat hozása.
6. Határozat a taggyűjtés mikénti foganatosítása iránt.
7. Folyóügyek és esetleges indítványok.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **A nagybecskereki új p. ü. igazgató-helyettes.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Szilárd Gyula pénzügyi titkár és szegszárdi pénzügyigazgató-helyettes pénzügyi tanácsosa és pénzügyigazgató-helyettes végleges minőségben kinevezte.

— **Főúri vadászat.** Gróf Csekonics Endre v. b. t. t., kir. főosztályokmester uradalmi vadászterületén e hó 7., 8., 9. és 10-én tartott nagy körvadászatok voltak, amelyeken a következő urak vettek részt: gróf Cziráky László, báró Trauttenberg Frigyes, báró Vay Dénes, dr. Mayer Károly ischli orvos, gróf Almásy Dénes, báró Liphay Frigyes, Lovassy Márton, Görgey Gy., gróf Szapáry P., Csekonics Endre, Sándor és Gyula grófok és Babics József. A négy napig tartó vadászat alatt összesen 5613 nyulat, 15 rókat, 41 fácánt és 4 sást ejtettek a vadászok zsákmányul.

— **Az alispáni helyettes nevenapja.** Dr. Vinczehid Erő megyei főjegyzőt és alispáni helyettesét mai nevenapja alkalmából a vármegye tisztviselői Filkovic Boldizsár tb. főjegyző vezetésével testületileg üdvözölték, amit az alispáni helyettes szíves szavakban köszönt meg. Azonkívül ismerősei és tisztelői is nagyszámú üdvözölték a közszeretben és tisztetben álló főjegyzőt.

— **Változások a vasútnál.** A szegedi üzletvezetőség Molnár Gergely központi tartalék-hivatalnokot Szegedről Nagybecskerekre az ottani forgalmi főnökséghez, Gasztány Ferenc teherkádási pénztárnokot tartalék-hivatalnok minőségben Szeged-Rókus állomásra a központba és Olárius János forgalmi hivatalnokot pedig Szent-Huberről hasonló minőségben Baranyavár-Monostorra helyezte át.

— **Eljegyzés.** Polgár Mihály, nagybecskereki kir. törvényszéki jegyző jegyet váltott Sporer Regina kisasszonnyal, Sporer Dávid beodrai kereskedő kedves leányával. — Reichardt Antal, zombolyai posta- és táviráda-segéd-tiszt jegyet váltott Leiber Évike kisasszonnyal,

vasárnaphoz két hétre nálam lesznek a hölgyek ugyis ozsonnán. Hát: ott lesz az az ur is.

Tizenegyet nyelv rikácsolta:

Arra kíváncsiak vagyunk!

Lemaudné szánakozóan végig nézett az aszsonyka törékeny természetén, vértelen arcán.

— Most augusztus van ugyan, de akkor vasárnaphoz két hétre hó lesz, ha az az ur elfogadja ezt a meghívást.

II.

Vasárnaphoz két hétre hó nem esett, az az ur pedig elfogadta Devalék meghívását, sőt nagyon-nagyon szívesen elfogadta, sőt nagyon pontosan és kiszagositottan meg is jelent az ozsonnán.

Egy feszültség volt a társaságnak a lelke, mikor belépett. Az az ur különben jelentéktelenül is kevesebb volt. Féltség. Ártatlan arcu, akinek a szemé pillantásából is kiértett, hogy tucat a lelke, hogy a postai rovatokban van az ő igazi hazája. Mikor Deval bemutatatta őt a hölgyeknek meg az ottlevő néhány urnak, szinte gyerekes öröm sugárzott le róla, hogy őt most valakinek nézik.

A társaság pedig nagy Valakinek látta őt. Valamennyiüknek a bensőjében két gondolat vibrált.

Először, hogy mikép lehetséges, hogy ez az ember, ez a hírhedt nőgyűlölő ilyen könnyen eljött ide. Talán lemondott az elveiről hirtelenben? Nem, ez nem lehetséges...

Másodszor meg mindegyikük szellemes formákon törte a fejét, hogyan kéri majd meg Béville urtól: tulajdonképp miért is nőgyűlölő. Mert rabjává tette valamennyiüket a mohó érdeklődés ez iránt a nagystilű tulajdonság iránt.

Az új vendég eleinte egyszerűen nem értette, mi az ördögöt akarnak tőle ily kérdésekkel:

— Régóta ekkép vélekedik már a nőkről?

Jordán Márton zombolyai vállalkozó fogadott leányával.

— **A nagybecskereki ifjúsági egyesület.** A nagybecskereki ifjúsági egyesületbe mint pártoló tagok beléptek: Strusz Szerafin, Weisz Lajos, Oppolczér Lajos, Galler Péter és Guttmann Béla. Az egyesület most már rendesen működik. Vasárnap folyó hó 11-én Oppolczér Jenő és Csada Frigyes rendes tagok szavalmányokkal kötötték le a tagok figyelmét. Bányai Jakab, az egyesület igazgatója pedig ismertette röviden Arany János életét, a Hortobágyot és Toldi 3 első énekének tartalmát. Az egyesület működése a legszébb reményekre jogosít. A dalárda is működik. Osztie Béla állami tanító vezetése alatt hetenkint kétszer. A rendes tagok száma 62.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Zsebelyán Szilárd románpetrei illetőségű panaszovailakos családnevét Zsebelyi-re változtathassa.

— **Korn lapjának fordulása.** A hatóságok erélyes föllépésének a délvideki német igazgatók ellen, az egész vonalon meg van a kelő hatása. Ennek a föllépésnek az eredménye az, hogy a délvidek megszabadult két legveszedelmesebb német agitátorjától s egyúttal megfordította Korn Arthur lapját, a „Grosskikindaer Zeitung“-ot. A lapot ugyanis a nagy német agitátorok most elhagyták és vezetése Ádáma Dávid szerkesztése mellett új kezekbe került. Az új vezetőség pedig ugylászik egész más irányban fogja szerkeszteni az újságot, mert a „Grosskikindaer Zeitung“ legutóbbi január 11-iki számában hírül adván, hogy a lap új kezekbe került, olvasóihoz intézett felhívásában többek közt a következőket írja:

„Törökvesünk az, hogy az észszerű haladás zászlaját lobogtatva a németek anyanyelvét nagy-rabcsülve ápoljuk s különösen oda akarunk hatni, hogy tiszta hazaszeretet töltse el t. olvasóinkat és hogy a magyar nyelv — közös kötelekként füzvén össze mindazon nemzeti-ségeket, kik Szent István koronája alatt kedves hazát találtak — mindegyben hozzájáruljon ahhoz, hogy hazánk egységes, kifelé hatalmas, benn pedig boldog legyen...“

Ha ön t. olvasó szintén abban a véleményben van, hogy Délmagyarországon, de különösen Torontálvármegye északi részén a németajku olvasóközönség számára oly szabadelvű lapra van szükség, mely német nyelven jelenik ugyan meg, de egyszerűen nagy-rabcsülő a magyar szellemet és magyar nyelvet és azt ok-szerű módon terjeszteni is iparkodik, úgy arra kérjük, hogy vállalatunkhoz bizalommal csatlakozzék és azt mint eddig, úgy ezután is támogatni szíveskedjék.

Reméljük, hogy ez a program igaz, s hogy a lap ehhez hű is marad.

— **Esküvő.** Guttmann Miksa, a nagy-kikindai Krausz M. Miksa kereskedő-cég üzletvezetője, e hó 15-én vezeti Zentán oltár elé Heilbrun Lujza kisasszonyt, Heilbrun Ignác ottani előkelő kereskedő leányát.

— Hiszen igaz, hogy ez betolakodás valakinek a lelki világába, de az asszonyi kíváncsiság menti a kérdést: ugy-e, szereimi családod idézte elő a nőgyűlöletet?

Béville urnak szegénynek amugy sem volt tulértelmes a feje. De ezekre a kérdésekre némi szűdületet érzett. A társaság ellenben ide-oda-révedező mosolyából azt magyarázta ki, ami legjobban esett neki, hogy: a nőgyűlölő mindenkifőlött lovagias ember, aki hallgatni tud egy — talán női lelket is elpusztított — tragédiáról. Ha eddig fel volt csigázva a kíváncsiságuk, most már teljes kielégítést nyer az: ennél érdekesebb, csodálatosabb, rendkívüliebb embert keveset hordott a föld háta.

Abban hát megegyeztek, hogy Béville ur megérdemli teljességgel, hogy gyújtópontja legyen a társaságnak és egész estig, vacsoraidőig valamennyien szíves boldogsággal perzselődtek a közelében. Ekkor azonban alig egy perc alatt a gyújtópontból vizparányocská lett és az is egyszerre párává szállt.

A háziasszony ártatlan arccal odaállt a vendégek gyöngye elé:

— Mondja, Béville ur, igaz, hogy ön nőgyűlölő?

Emennek a fejében egyszerűen megpirkadt, hogy mit jelentettek egész délután azok a kérdések. Kiszakadt belőle a kacagás:

— Kérem, ez pokoli! Pokoli! Pompás!

Lemaudné szinte megkövülten rebegte:

— Micsoda?

— Hogy én nőgyűlölő vagyok — fuldoklott Béville a nevetésben. — De már azt engedjék meg, hogy azonnal megtáviratozhassam a halorsi postafőnöknek a tréfája hatását.

... És így lett az „érdekes, rendkívüli, csudálatos“ emberből egy perc alatt értéktelen vizparányocská... Gyp.

— **Hivek templom nélkül.** Koren Pál törökbecsei ev. lelkész nyilatkozatára vonatkozólag vettük a következő nyilatkozatot:

Mindenekelőtt kinyilatkoztatom, hogy nem hiszem, hogy a közölt nyilatkozatot Koren Pál írta. Én Koren Pált tisztos, szelid, áldott jószágú s erkölcsi érzéssel bíró uri embernek ismerem, ki valótlanítástot írni acéltól, hogy azzal másnak ártson, nem képes. A neve alatt közölt nyilatkozatban pedig sok a valótlan. Valótlan p. o. az, hogy én az oltárt fumigáltam azzal, hogy szélére álltam (hisz csak nem állhattam az oltár közepén levő Ur teste s vére jelei és a közönség közé), sőt megtiszteltem azzal, hogy reá helyeztem az urvacsorai jeleket. Valótlan, hogy a református egyház az én indításom s vezetésem mellett perrel támadta meg az ág. ev. egyházat. Valótlan az, hogy én a „Keresztényen Evangéliista“ lapomban orvítamadást intéztem Luther ellen. Valótlan az is, hogy a templomot ő engedte át nekünk, mert azt átengedte Roth lelkész ur idejében az egyháztanács. Sőt azokat a cselekedeteket, melyeket tett, azokat se magától tette. Mit tett? A nyilatkozat bevallása szerint levelet köröztetett hveimnek, hogy azok adják tudomra, hogy én ne menjek Törökbecsére. (Megjegyzem, hogy e körözüvényről csak az ő nyilatkozatából értesültem.) S aztán mikor én ezen körözüvény dacára is kimentem, hát nem szívesen látott s mikor újra ki akartam menni, tudomra adta az utolsó pillanatban, hogy a templomot más szertartású istentiszteletre át nem engedheti. Legvégül pedig egy nyilatkozattal engem pelengére állít. Hát ezeket Koren Pál nem magától tette, hanem tette egy pár tanácsadója javallatára. És én hiszem, hogy Koren Pál ha gondolkozik e tettei felett, épügy elítéli azokat, mint elítéli minden jó izlésű uri ember, legyen katolikus, református vagy evangélikus. És én kérem is, mint idősebb testvér, szeretettel kérem Koren Pál lelkész társamat, ne járjon annak a pár urnak a tanácsára, mert ha tovább is jár, akkor eléri azt, hogy amint mi reformátusok ma hivek vagyunk ott templom nélkül, úgy Koren urnak temploma lesz hivek nélkül, amit én nem kívánok. Végül még egyet. Koren Pál ur a nagy-geresdi s 1900-ik évi konventi egyezségről szölt. Ilyen egyezség valóban létezik. Ez azonban szerződésen alapuló egyezség felsőbb egyházi hatóság tudta és beleegyezése mellett. Nem pedig olyan, amilyenek Koren Pál ur gondolta és akarta, hogy egy körözüvénytel beterele az én 91 lelket számláló egyházamat az ő 33 lelket számláló egyházába. A nyáj pásztorra tudta nélkül, tehát tiükön. És miután ez nem sikerült, mert a reformátusokat a körözüvény nem vitte lépre, hát most erővel, nyilatkozattal, a pásztor megverésével akarja ezt tenni. Hát ez így a mai modern korban, a mai felvilágosodottság és jellemzősáradtság korában nem megy. A törökbecsei református hivek nem gazdátlan hivek, hanem lelképásztor felügyelete alatt állók, kikre vigyáz a pásztor, azzal a tudattal, hogy vigyázása mikéntjéről Istennek, lelkiismeretnek és felsőbb egyházi hatóságnak is számolnia kell. S e vigyázást továbbra is fokozott éberséggel fogja végezni, semmit nem törődve azzal, hogy miként vélekedik róla Koren Pál ur s pár tanácsosa. S ezzel a testvéri viszálykodást, mely ugysem kellemes látvány, beveztem mindenkorra. Szalay József, mint törökbecsei ref. lelkész.

— **Poéta levéltáros.** Jóleső örömmel vettük hírét egyik kedves szegedi újságíró kollegánk kitüntetésének. Sz. Szigethy Vilmost, a „Szegedi Napló“ munkatársát, a jeles poétát ugyanis Kállay Albert szegedi főispán Szeged város törvényhatóságához tiszteletbeli levéltárossá nevezte ki, miután fáradságos újságírói munkája mellett megszerezte a levéltárosi diplomát. Kedves kollegánknak, ki a „Torontál“-nak sokáig kiváló munkatársa volt, szívből gratulálunk a kitüntetéshez, mely Nagybecskereken is, ahová szoros kötelek fűzi, bizonyára általános örömet kelt barátai és ismerősei körében.

— **Segédjegyző-választás.** Mint lapunknak jelentik, Allios (Temesm.) nagyközönségben Weisz Ignác, a nagybecskereki községi közigazg. tanfolyam egyik kitüntetéssel végzett hallgatóját választották meg egyhangulag segédjegyzővé. — Weisz a hivatalos esküt letetvén, állását azonnal elfoglalta.

— **A zenekedvelők egyesületéből.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete e hó 10-én, azaz szombaton d. u. 6 órakor dr. Plechl Szilárd elnöklése mellett, a felső-kereskedelmi iskola disztermében választmányi ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy a közgyűlést még e hó 25-én d. e. 11 órakor fogják megtartani a felső-kereskedelmi iskola disztermében. A választmány ezután áttért az egyesület által rendezett mulatságokon befolyt pénzüsszegek elszámolására, a benyújtott számlák kiegyenlítésére és több hasonló folyóügyeknek az elintézésére. A választmány elhatározta továbbá azt is, hogy a jótékony nőegylet által rendezendő táncmulatságon a zene-

kedvelők egyesülete is részt fog venni, amennyiben a tánc megkezdése előtt a nőgyelet javára kedélyes-estélyt fognak rendezni. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

— **Az iparosbál.** Szombaton este folyt le a kaszinó összes termeiben az iparosbál. A bálon nagyközönség vett részt s a vendégek sorában ott láttuk többek közt dr. Dellimanics Lajos főispánt nejevel, dr. Perisics Zoltán polgármestert nejevel, Hegedüs János anyakönyvi felügyelőt s társadalmi életünk számos más jelesét. A kaszinó nagyterme tele volt táncoló-párokkal, akik hajnalig ropták a táncot a legkellemesebb hangulatban. A jelen volt asszonyok és leányokról a következő névsort kaptuk a rendezőségétől:

Asszonyok: Grünbaum Arnoldné, Herrmanné, Winger Ferencné, Urbánné, Kovács Ödönné, Rothné, Homa Kálmánné, Wilhelm Ferencné, Verébné, Frank Jakabné, Pfeiferné, Válikné, Krizsanicné, Müllerné, Kónya Ferencné, Henzlné, Wéglingné, Pierre Jánosné, Fetter Kristófné, Molnárné, Heroldné, Mersdorfné, Schmelezné, Cserenyánszkyne, Lukicsné, Kuglarné, Salliczkiné, Schönborné, Krumenackerné, Telné, Pulezné, Hie Mátyásné, Klazskyné, Giljumné, Kocsent Pálné, Bancsákné, Schneebacherné, Flattingerne, Standhaftné, Molitoriszné, Polacsekne, Somogyiné és Sindelásné.

Leányok: Pap Lili, Répássy k. a. (Kisuczajuhely), Horváth Hermina, Molitorisz Mariska, Steinmetz Laura, Buschbacher Gizella, Plesz Betti és Mariska, Giljum Verona, Veréb nővérek, Schmelez Adél, Müller Borbála, Wégling nővérek, Flattinger Katica, Somogyi Róza, Homa Mariska, Krizsanic Mariska, Molnár Józsika, Weiszgerber Józsika, Molnár Etel, Henz Katica, Avender Klára, Krumenacker Katica, Wilhelm nővérek, Bancsák N., Pfeifer Stefánia és Karolina.

— **A „Maszkil el dol“ közgyűlése.** A már több mint 30 év óta fennálló „Maszkil el dol“ nagybecskereki betegsegélyző-egylet tegnap tartotta az évi közgyűlést dr. Stern Lázár ügyvéd elnöklésével, aki kiváló érzékkel vezette a közgyűlést. A közgyűlésen megválasztották az egylet tisztikarát. Nagy lelkesedéssel és egyhangulag megválasztották: Elnöknek Geiger Manót, alelnöknek Hubert Manót, orvosnak dr. Guttman Jakabot, pénztárosnak Kovács J. M.-t, ellenőrnek Pelczér Mórt, tükárnak Löffler Jónást és azonkívül választottak tíz választmányi tagot. Az egylet fennállása óta a város szegényein valláskülömbőség nélkül sokat segít és a megválasztott tisztuk garanciát nyújt arra nézve, hogy az egylet áldásos működését tovább is buzgón fogja folytatni.

— **A vágatások statisztikája.** Fülep György m. kir. állatorvos most állította össze a múlt év folyamán történt vágatások statisztikáját. E szerint rendes vágás volt: 69 bika, 520 ökör, 1340 tehén, 1757 borjú, 1795 öreg juh, 1204 bárány és 2243 sertés. Kényszervágással levágtak 3 szarvasmarhát, melyeknek husát egyes részek kivételével eladták. Megsemmisítettek, illetve emberi élvezetől elvontak 3686 marha-tüdőt, 49 májat, egy fejet és egy egész sertést.

— **Felülfizetések.** A szombaton, január 10-én tartott iparos-bálon következő felülfizetések történtek: Réber Ferenc 10, Pleitz Fer. Pál 10, Vinczevidy Ernő 8, Kugler Ferenc 6, dr. Dellimanics Lajos főispán 6, dr. Perisics Zoltán polgármester 6, Marcoin Jenő 5, Waczek Gyula 4, Mattanovich György 2, Eckstein Jakab 2, Grünbaum Vilmos 2, Sindelás Béla 2, Grün Albert 2, Mincsin Gyóka 2, Kovács Ödön 2, Frein J. 1, Szávits János 1, Schenk H. 1, Hegedüs Sándor 1 korona. A felülfizetésekért hálás köszönetet mond a rendező-bizottság.

— **Visszaélések a nagykikindai városi adóhivatalnál.** Említettük, hogy a nagykikindai városi adóhivatalnál nagy vizsgálat folyik különböző hiányok miatt. Mint most a „Torontáli Hírlap“ írja, a vizsgálat folyamán a hiányok nagyszabásúvá növekedtek s állítólag különböző hamisításokkal a várost eddig huszezer koronával károsították meg. Hogy kiket terhel a bűn, azt a további vizsgálat, mely erősen folyik, fogja kideríteni.

— **Kiállítás Pancsován.** Említettük, hogy Pancsován ipar- és mezőgazdasági kiállítást rendeznek. Mattanovich Adolf polgármester a napokban több városatyával előértekezletet tartott a kiállítási bizottság megalakítása ügyében s így a kiállítás ügye legközelebb a megvalósulás stádiumába lép.

— **Elfogott késelő.** Lapunk szombati számában említettük, hogy Popov Vlada nagybecskereki lakost pénteken éjjel, a tót-temető közelében három ember annyira összeszurkálta, hogy a szerencsétlen embert 23 sebtől vérezve szállították a kózkórházba, ahol kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy támadói közül Ikity Ácát és Kirtványnszky Misát fölismerni vélt. A rendőrség nyomban intézkedett is, hogy a két

gyanusított embert letartóztassák, Ikity azonban úgy látszik neszét vette a dolognak s még idejekorán megugrott, úgy, hogy a rendőrségnek nem sikerült őt kézrekeríteni. Ma azonban jelentés érkezett a rendőrséghez, mely szerint a csendőröknek sikerült a megugrott Ikityet Magyarlitte községében elfogni. Ikityet a rendőrség most őrizet alá vette.

— **Uj fedeztetési állomások a megyében.** A földmivélsügyi minisztérium az 1903. évi fedeztetési idényre Grabác községében 14, Kécsán 7, Kis-Oroszon 3, M.-Czernyán 2, N.-Kikindán 6, Szerb-Csenén 2, Tóban 2 és Tordán 2 ménlővel fedeztetési állomásokat létesített.

— **Megégett leány.** Nagy szerencsétlenség történt a napokban Nagyöszön. Aron Domokos házában ugyanis nagyobb társaság gyűlt össze; legények, leányok vegyest. Az egyik legény széles jó kedvében botjával addig hadonászott a szobában, míg egyszer csak a függő lámpát leütötte. A leelő lámpa meggyújtotta Harrar Miklós kereskedő leányának ruháját. A leányt a jelenlevők az udvarra vitték ki és ott oltották el égő ruháját, de akkorra a szegény leány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy most élet-halál között lebeg.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése január 12-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 12.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen folytatták a bevándorlásról és az utlevélről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A képviselőház a törvényjavaslatot több jelentéktelenebb módosítás után részleteiben is elfogadta.

A király beteg.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi udvari körökből aggasztó hírek érkeznek a király egészségeről. A hírek szerint a király folyton gyöngélik s teljes pihenésre és gondos ápolásra van szüksége. Ilyen körülmények között valószínűnek tartják, hogy a király februárban sem jöhet Budapestre.

A kiegyezés.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kiegyezési okiratokat tegnap aláírták. Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök abban állapodtak meg, hogy úgy a magyar képviselőházban, mint az osztrák Reichsrathban január 15-én fognak nyilatkozni a kiegyezésről. A javaslatok benyújtására eddig még nincs terminus, valószínű azonban, hogy január 20-ika körül fogják benyújtani mind a két parlamentnek. Körber osztrák miniszterelnök, Böhm-Bawerk és Giovanelli osztrák miniszterek visszautaztak Bécsbe. Call báró miniszter azonban Budapesten maradt.

Az egri érsek bíbornok.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ ered. távirata.) Megerősítik azt a hírt, hogy Samassa József egri érsek legközelebb megkapja a bíbornoki kalapot.

A nagyváradi gör. kath. püspökség.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Nagyváradról jó forrásból jelentik, az elhunyt Pável Mihály nagyváradi gör. kath. püspök utódjául Radu Demeter lugosi püspököt fogják kinevezni nagyváradi gör. kath. püspökké. Ugyancsak e forrás szerint lugosi püspök Hosszu János kanonok lesz.

Kivándorlás a Rábaközbe.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, az Alsó-Rábaköz községeiben újabban a kivándorlás nagy méretet öltött. Most megint három községből, Páliból, Edvéről és Kecözből készülődik a lakosság kivándorlásra.

Kirabolt templom.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécsről jelentik: A báttaszéki róm. kath. templomot vasárnap hajnalban ismeretlen tettesek

feltörték és kifosztották. A betörők az összes arany és ezüst egyházi szereket elvitték.

Nagy vihar Boszniában.

Budapest, január 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szerajevóból jelentik, a napokban egész Boszniában óriási vihar dühöngött. A vihar Zavidovics mellett a vasuti vashidat kiemelte a helyéből és lesodorta a pályáról. A szélvész azonkívül számos házat is ledöntött a hegyekről s különösen az erdőkben nagy pusztítást okozott.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb mértékben csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.67—7.68
Rozs áprilisra	6.65—6.66
Tengeri (májusra)	5.73—5.74
Zab (áprilisra)	6.12—6.13

HIRDETÉSEK.

8323. tkvi szám. 1902.

53—1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Bótos községi iskola-alapja javára 162 kor. 34 fillér tőke, ennek 1902. évi január hó 1-étől járó 8 százalékos kamatai, 48 kor. 60 fillér már megállapított, 15 kor. 75 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §-a alapján s 146., 156. §-a értelmében Milityev Triva bótosi lakos ellen ezen kir. járásbíró területén Bótos község határában fekvő és a bótosi 1427. számú tkvben foglalt.

459. számú ház s 800 □-öl házhelyre 224 kor.;

170. hrsz. 400 □-öl kertre 316 kor.; Gertner Ferenc és Paulina bótosi lakosok mint Milityev Triva birtokutódai ellen a bótosi 2361. számú tkvben felvett:

III. d. 55. hrsz. 1 hold szántóra 393 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Bótos községében 1903. évi január hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Bótos községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1902. évi nov. hó 5-ik napján.

Toth,

kir. járásbíró.

Comptoirista,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban birja és jó írása van, helybeli iparvállalatnál felvétetik.

Ajánlatok, fizetési igények megjelöléséve, „T. 43.“ szám alatt a „Torontál“ kiadóhivatalába intézendők. (43—65)

M e g h i v ó.

A törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság VIII. évi rendes közgyűlését

1903. évi január hó 26-án d. e. 11 órakor Törökkanizsán, az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket van szerencsém tisztelettel meghívni.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások beterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
Törökkanizsán, 1903. évi január hó 5-én.
5. A felmentvény meg- vagy meg nem adása.
6. A felügyelő-bizottság 1902. évi működéséért járó fizetés megállapítása.

Tallián Emil s. k.,
intézeti elnök.

Jegyzet. Minden részvényes, ki a közgyűlésen résztvenni óhajt, szelvényével ellátott részvényeit a közgyűlést megelőző napig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik.

Vagyton.		Mérleg-számla 1902. évi december hó 31-én.				Teher.			
		K	f	K	f			K	f
Pénztár készlet				8354	74	Részvénytőke			
Kölcsönök:						Tartalékalap	75245	44	120000
a) váltókra	2443 drb	996480	72			Külön tartalékalap	28429	14	
levonva visszleszámitolt	183	148431				Nyugdíj-alap	1000		104674
készlet a tárczában	2260 drb			848049	72	Átmeneti kamatok			14902
b) kötvényekre	1868			153968	61	Betét és tőkesített kamatok			783018
c) jelzálog-kölcsönökre	107	187711	49			Egy hitelező folyó számlában			2535
levonva engedményezett	68	146669	65			1902. évi haszon			27472
készlet a tárczában	39			41041	84				
Ingatlan				188	92				
Négy adós folyó számlában				999	07				
				1052602	90				1052602
									90

Veszteség.		Üzleteredmény-számla 1902. évi december hó 31-én.				Nyereség.			
		K	f	K	f			K	f
Kamatok:						Részvényátirási díj			
kifizetett és tőkesített kamatok		32808	43			Kamatok:			2
visszleszámitolási kamatok és díjak		12337	02	45145	45	váltók után	79782	99	
Adók:						kötvény-kölcsönök után	12971	96	
állami és községi adók		6484	12			jelzálogos-kölcsönök után	6794	24	99549
betéti kamatadó		3290	84	9774	96				
Fizetések		12200							
Felügyelő-bizottsági fizetés		300							
Ker. betegs. pénztári befizetés		48		12548					
Kezelési költségek		2686	54						
Perköltségek		109	52						
Lakbérek:									
intézeti helyiségek	674.52			3770	58				
titkári lakás	300	974	52						
Leírások:				840	10				
1902. évi haszon				27472	10				
				99551	19				99551
									19

Török-Kanizsán, 1902. évi december hó 31-én.

Bálint Lajos s. k., ügyvivő igazgató. Dus Vineze s. k., pénztáros. Grüner Ádám s. k., titkár. Weisz Lipót s. k., könyvelő.
Megvizsgálta és helyesnek találta az igazgatóság: Török-Kanizsán, 1903. évi január hó 3-án.
Dr. Csillag Mihály s. k. Dr. Perényi Lajos s. k. Rácz Ferenc s. k. Tallián Jenő s. k.
Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság: Török-Kanizsán, 1903. évi január hó 4-én.
Madár Imre s. k. Opreán Aurel s. k. Ringhofer Andor s. k.

Haszonfelosztási javaslat:

1902. évi tiszta haszon	27472 Korona 10 fillér
tartalékalaphoz	16272 Korona 10 fillér
nyugdíjalaphoz	1000 " "
tiszti jutalmazásokra	1200 " "
intézeti képviselők díjazására	400 " "
jótekonny célra	200 " "
osztalék 600 darab részvény után 14 koronával	8400 " "
összesen	27472 Korona 10 fillér.

Török-Kanizsán, 1903. évi január hó 3-án.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés! A lefolyt üzletre vonatkozó jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni: Intézetünk ügymenetét az 1902. évben a kereskedelmi törvény szerinti módon figyelemmel kísértük az üzletmenet minden ágát, az üzleti leltárakkal ellenőriztük, az intézet pénztárában rendes és rendkívüli vizsgálatot tartottunk és úgy a könyvelést, valamint a pénztárkezelést rendben és a kereskedelmi törvénynek és intézetünk alapszabályaival teljesen megegyezőnek találtuk. Az igazgatóság által előterjesztett 1902. évi december 31-én lezárt mérleget, valamint a nyereség és veszteség-számlát a legfontosabban megvizsgáltuk, helyesnek és annak tételeit az intézeti fő- és mellékkönyvekkel egyezőnek találtuk, minéljavasoljuk, hogy az 1902. évi 27472 korona 10 fillér összegű tiszta nyereség a következőképp osztassék fel: a tartalék-alaphoz az alapszabály szerinti 10%, vagyis 2747 korona 21 fillér javadalmazás helyett 16272 korona 10 fillér, nyugdíj-alap gyarapítására 1000 korona, tiszti jutalmazásokra 1200 korona, intézeti képviselők tiszteletdíja 400 korona, jótekonny célra 200 korona, osztalékra 600 drb részvény után 14 koronával 8400 korona, összesen 27472 korona 10 fillér.

Végül fenti jelentésünk alapján kérjük egy nekünk, mint az igazgatóságnak a felmentvényt megadni.
Törökkanizsán, 1903. évi január hó 4-én.

Madár Imre s. k.

A felügyelő-bizottság:
Opreán Aurel s. k.

Ringhofer Andor s. k.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén.